

СТАНОВИЩЕ

от

проф. дн Антоанета Момчилова
относно дисертационния труд
на **РУМЕН ГЕРГИНОВ СТАНИШЕВ**

на тема: „**ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА УЧЕБНО-ТРЕНИРОВЪЧНИЯ
ПРОЦЕС В СПОРТНИ УЧИЛИЩА**”.

за присъждане на образователна научна степен „доктор” в област на висшето образование: 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.6.„Спорт“, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“

Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на Румен Гергинов Станишев е навременен и ще помогне на спортните специалисти в тяхната сложна, изключително динамична работа в училищата с професионално направление „Спорт“. Отговаря на обективната необходимост от решаването на проблема за оптимизиране на учебно-тренировъчния процес. За това са отговорни мениджмънта на тези училища и учителите по вид спорт, които следва да въвеждат нови практики в производствената практика, които водят до по-качествени резултати и ефективност. В докторската дисертация се представя конкретен път за иновиране на този процес. По този начин се обогатява теорията и практиката в тази насока. Дисертационният труд съдържа 116 страници, четири глави, обобщения и изводи, литература, Приложения /тестове, анкетни карти, договор, инструктаж, дневник за производствена практика, протоколи/. Онагледен е с 23 таблици и диаграми, илюстриращи получените резултати. Библиографията включва 26 източника на кирилица, които осигуряват възможност авторът да разработи цялостно проблема.

Актуалност на дисертационния труд

Дисертационният труд на Станишев е завършено научно изследване с практико – приложна стойност. През последните години се проявява засилен интерес към иновирането на учебно-тренировъчния процес в спортното образование и училищата с професионално направление „Спорт“. В тази насока особено важна е ролята на мениджмънтът на тези училища и спортните педагози, които трябва да въвеждат не само нови методики и подходи за ефективно обучение, но и да осъществяват ефективна организация и компетентно управление на този процес. В труда се разглежда своеобразен модел на изпълняваните от мениджърите роли и функции, свързан с дейността на училищните директори, зам.-директори и спортните педагози. Това означава те да са запознати и да прилагат в практиката теорията на мениджмънта, включително и управленския цикъл.

Задълбочените и продължителни проучванията на автора доказват, че тази проблематика не е достатъчно позната на спортните педагози и не е включена в необходимата степен в професионалната им подготовка. Липсват и достатъчно разработки, свързани с теорията на спортното обучение. Това обстоятелство провокира интереса на автора към провеждане на специално изследване, което да допринесе за популяризиране на управленския цикъл. Всичко това обуславя безусловната актуалност на разработвания проблем.

Структура на дисертационния труд

Дисертационната разработка се характеризира с вътрешно смислово единство и последователност в разгръщането на проблематиката в отделните части.

В увода Станишев обосновава актуалността и значимостта на темата и необходимостта от адаптиране и използване на управленският цикъл в условията на училищната практика.

В първа глава последователно са изследвани теоретичните и практико-приложни аспекти на концептуалната постановка на проблема. Откроява се личното мнение на докторанта върху теоретичните проучвания, което разкрива сериозния му научен потенциал и добрата му осведоменост по проблема. Представеният информационен материал, отразява изчерпателно същностните характеристики, принципи и изисквания на учебно-тренировъчния процес, преподаването като управленска дейност, ученето като конструктивна дейност и качеството на учебно-тренировъчния процес. Цитирани са коректно наши и чужди специалисти, изследвали състоянието и иновативните тенденции в реализирането му. На основата на получените резултати от теоретичното изследване е разработена и приложена оригинална концептуална рамка на технологичната методика.

В отделна глава - втора на дисертационния труд е представен разработен от автора адаптиран към учебно-тренировъчния процес иновативен, експериментален модел на пълен управленски цикъл. Той включва цялостната структура от традиционни функции /планиране, организиране, координиране и контролиране на обучението/ и функциите – мотивиране и иновиране. Обхваща всички необходими етапи при реализиране на съвременната роля на учителя-треньор в учебно-тренировъчния процес. Моделът е съобразен с особеностите на обучението в училище с професионално направление „Спорт“ и за придобиване на професията „Помощник - треньор по спорт“ от учениците.

В трета глава са разгледани методологичните въпроси, свързани с хипотезата, обекта, предмета, целта и задачите на изследването. Те са формулирани правилно. Проведено е лонгитудинално изследване с четири експериментални и четири контролни групи, трениращи спортовете футбол и джудо и овладяващите спортно майсторство в баскетбол и джудо. Изследването е проведено през втория срок на всяка учебна година в Спортно училище „Олимпиец“ - Перник.

В пряката си експериментална работа Станишев използва специализирани методи за въздействие върху изследваните параметри: теоретичен анализ и обобщение; анкетно проучване; наблюдение и сравнителен анализ; SWOT анализ /обективно оценяване на актуалната ситуация при реализиране на учебната практика, на силните и слабите страни, на възможностите и рисковете, свързани с идентифицираните пропуски, с управленските решения и действия за тяхното отстраняване/; моделиране; педагогически експеримент; универсален метод R - рандомизация /за уеднаквяване на групите преди експерименталните въздействия/. Застъпени са някои основни принципи, съобразени с характера на изследването.

Считам, че приложеният от докторанта методологически инструментариум е адекватен на задачите, които решава. Осигурена е необходимата достоверна и изчерпателна информация, която осигурява възможност за пълен контрол на хипотезите и редица съпътстващи експерименталните въздействия фактори.

Обосновано е описано съдържанието на използвания в дисертацията понятиен апарат. Докторантът е постигнал необходимата структура от връзки и отношения между използваните понятия за обосноваване на твърдения си. Организацията на изследването по тази методология обхваща пет етапа за неговото реализиране.

Предложени са научни авторски идеи и решения при разработването на цялостната методика за качеството на процеса на педагогическото въздействие в учебно-тренировъчния процес в спортното училище. Педагогическият експеримент е описан коректно. Отделено е внимание на предимствата, на които е подчинена работата в експерименталните групи.

В четвърта глава е осъществен анализ на получените обобщени резултати от проведеното изследване. Статистическата им обработка показва, по-големия обхват от знания и умения за водене на тренировки по „Производствена практика“ на учениците от експерименталната група.

Считам, че задълбоченият анализ на констатираните изходни и крайни данни е сериозно постижение на Румен Станишев. Обсъждането им позволява да бъдат разкрити основните фактори, които оказват влияние за повишаване на качеството и ефективността на учебно-тренировъчния процес.

Анализите на данните са описани коректно и компетентно. Доказват, че приложният модел за адаптиран управленски цикъл и индивидуална работа е ефективен и дава добри резултати. Учениците от експерименталната група се подготвят по-добре и качеството на учебно-тренировъчния процес се повишава, което е безспорен иновативен подход в треньорската дейност. Изведени са основните изводи, препоръки за практиката, направени са обобщения и заключения.

Дисертационният труд притежава убедителни доказателства за научно-приложни резултати, представени като решения по изследвания проблем. Ето и някои от важните **приноси** на дисертационния труд:

- Извършено задълбочено проучване с определен контингент изследвани ученици и е доказана ролята на разработеният от автора модел на адаптиран управленски цикъл за повишаване на качеството и ефективността на учебно-тренировъчния процес;

- Използваните иновативни методики на преподаване и учене подобряват мотивацията на учениците и помагат за формиране у тях на умения и навици за работа в екип, за самостоятелна работа;

- Приложният модел на управленски цикъл оказва влияние върху позитивното отношение на учениците към познавателната активност, творческото и изследователското им отношение при решаване на поставените задачи. Значително се подобряват взаимодействието и сътрудничеството в процеса на водене на тренировките, подобрява организираността и дисциплинираността;

- Структурните критерии и показатели за оценка, качество и ефективност на обучението на учениците при провеждане на тренировките са надежни и могат да бъдат прилагани за подобряване на системата на оценяване

- Апробираният модел на управленски цикъл разкрива широк кръг от възможности за оптимизиране на цялостния учебно-тренировъчния процес спорт в условията на спортните училища.

Препоръка

Препоръчвам Станишев да опише в монографичен труд експерименталната си разработка и получените резултати, за да я ползват специалистите в областта както и всички интересуващи се от проблема

Заклучение

Дисертационният труд на Румен Станишев е задълбочено научно изследване на актуален за теорията и спортната практика проблем. Поставената в дисертацията цел е постигната. Трудът изцяло покрива изискванията за ЗРАС, Правилника за неговото прилагане на НСА "Васил Левски" за присъждане на образователната и научна степен "Доктор".

С увереност давам положителна оценка на дисертационния труд :
„Повишаване качеството на учебно - тренировъчния процес в спортните училища“

25. 11. 2020

Написал становището:.....
(проф. дн Антоанета Момчилова)

STATE

from Prof. Antoaneta Momchilova on the
dissertation work of

RUMEN GERGINOV STANISHEV

**on the topic: "IMPROVING THE QUALITY OF THE EDUCATION AND TRAINING
PROCESS IN SPORTS SCHOOLS"**

for awarding the educational scientific degree "Doctor" in the field of higher
education: 7. "Healthcare and sports", professional field 7.6. "Sports", doctoral
program "Theory and methodology of sports science"

General characteristics of the presented dissertation

The dissertation of Rumen Gerginov Stanishev is timely and will help sports professionals in their complex, extremely dynamic work in schools with a professional focus "Sports". Corresponds to the objective need to solve the problem of optimizing the training process. This is the responsibility of the management of these schools and the teachers of sports, who should introduce new practices in production practice, which lead to better results and efficiency. The doctoral dissertation presents a specific way to innovate this process. In this way the theory and practice in this direction are enriched. The dissertation contains 116 pages, four chapters, summaries and conclusions, literature, Appendices /tests, questionnaires, contract, instruction, diary of production practice, protocols/. It is illustrated with 23 tables and diagrams illustrating the obtained results. The bibliography includes 26 sources in Cyrillic, which provide an opportunity for the author to fully develop the problem.

Relevance of the dissertation

Stanishev's dissertation is a completed scientific research with practical - applied value. In recent years, there has been an increased interest in innovating the training process in sports education and schools with a professional direction "Sports". In this regard, the role of the management of these schools and sports educators is especially important, who must introduce not only new methodologies and approaches for effective training, but also to implement effective organization and competent management of this process. The paper considers a kind of model of the roles and functions performed by managers, related to the activities of school principals, deputy principals and sports teachers. This means that they are familiar with and apply in practice the theory of management, including the management cycle.

The author's in-depth and continuous research proves that this issue is not sufficiently known to sports pedagogues and is not included to the necessary extent in their professional training. There are also not enough developments related to the theory of sports training. This circumstance provokes the author's interest in conducting a special study that will contribute to the promotion of the management cycle. All this determines the unconditional relevance of the developed problem.

Structure of the dissertation

The dissertation is characterized by internal semantic unity and consistency in the development of the issues in the individual parts.

In the **introduction** Stanishev substantiates the relevance and importance of the topic and the need to adapt and use the management cycle in the conditions of school practice.

In the **first chapter** the theoretical and practical-applied aspects of the conceptual formulation of the problem are successively studied. The personal opinion of the doctoral student on the theoretical research stands out, which reveals his serious scientific potential and his good awareness of the problem. The presented information material comprehensively reflects the essential characteristics, principles and requirements of the training process, teaching as a management activity, learning as a constructive activity and the quality of the training process. Our and foreign specialists, who studied the state and the innovative tendencies in its realization, are correctly quoted. Based on the results of the theoretical research, an original conceptual framework of the technological methodology has been developed and applied.

In a separate chapter - the second of the dissertation work is presented an innovative, experimental model of a complete management cycle developed by the author adapted to the educational and training process. It includes the overall structure of traditional functions / planning, organizing, coordinating and controlling training / and the functions - motivation and innovation. It covers all the necessary stages in the realization of the modern role of the teacher-coach in the educational-training process. The model is consistent with the peculiarities of education in a school with a professional direction "Sports" and for the acquisition of the profession "Assistant - Sports Coach" by students.

In the **third chapter** the methodological issues related to the hypothesis, the object, the subject, the goal and the tasks of the research are considered. They are formulated correctly. A longitudinal study was conducted with four experimental and four control groups, training the sports of football and judo and mastering sports skills in basketball and judo. The study was conducted during the second term of each school year at the Sports School "Olympian" - Pernik.

In his direct experimental work Stanishev uses specialized methods for influencing the studied parameters: theoretical analysis and generalization; Questionnaire survey; observation and comparative analysis; SWOT analysis /objective assessment of the current situation in the implementation of the training practice, the strengths and weaknesses, the opportunities and risks associated with the identified gaps, management decisions and actions to address them/; modeling; pedagogical experiment; universal method R - randomization /for unification of the groups before the experimental effects/. There are some basic principles in line with the nature of the study.

I believe that the methodological tools used by the doctoral student are adequate to the tasks he solves. The necessary reliable and comprehensive information is provided, which provides an opportunity for full control of the hypotheses and a number of accompanying experimental influences.

The content of the conceptual apparatus used in the dissertation is reasonably described. The doctoral student has achieved the necessary structure of connections and relationships between the concepts used to substantiate his claims. The organization of the research according to this methodology covers five stages for its realization.

Scientific author's ideas and solutions in the development of the overall methodology for the quality of the process of pedagogical impact in the educational and training process in the sports school are proposed. The pedagogical experiment is described correctly. Attention is paid to the advantages to which the work in the experimental groups is subordinated.

In the **fourth chapter** an analysis of the obtained summarized results from the conducted research is performed. Their statistical processing shows a greater range of knowledge and skills for conducting training in "Production Practice" of students in the experimental group.

I believe that the in-depth analysis of the established initial and final data is a serious achievement of Rumen Stanishev. Their discussion allows to reveal the main factors that influence the increase of the quality and efficiency of the training process.

The data analyzes are described correctly and competently. They prove that the applied model for adapted management cycle and individual work is effective and gives good results. The students from the experimental group are better prepared and the quality of the training process increases, which is an indisputable innovative approach in coaching. The main conclusions, recommendations for the practice, summaries and conclusions are made.

The dissertation has convincing evidence for scientific and applied results, presented as solutions to the researched problem. Here are some of the important contributions of the dissertation:

- Carried out an in-depth study with a certain contingent of students and proved the role of the model developed by the author of an adapted management cycle to increase the quality and efficiency of the learning process;
- The used innovative methods of teaching and learning improve the motivation of students and help to form in them skills and habits for teamwork, for independent work;
- The applied model of management cycle has an impact on the positive attitude of students to cognitive activity, their creative and research attitude in solving tasks. Significantly improves the interaction and cooperation in the process of conducting trainings, improves organization and discipline;
- The structural criteria and indicators for assessment, quality and effectiveness of student training in training are reliable and can be applied to improve the assessment system;
- The tested model of the management cycle reveals a wide range of opportunities for optimizing the overall educational and training process sports in the conditions of sports schools.

Recommendation

I recommend Stanishev to describe in a monographic work his experimental development and the results obtained, so that it can be used by specialists in the field as well as all those interested in the problem.

Conclusion Rumen Stanishev's dissertation is an in-depth scientific study of a problem relevant to theory and sports practice. The goal set in the dissertation has been achieved. The work fully covers the requirements for ZRAS, the Regulations for its implementation of NSA "Vasil Levski" for awarding the educational and scientific degree "Doctor".

I confidently give a positive assessment of the dissertation: "Improving the quality of the educational and training process in sports schools"

November 25, 2020

Wrote the opinion: .....
(Prof. Dr. Antoaneta Momchilova)

